

Силабус освітнього компонента
Програма навчальної дисципліни

**СУЧАСНІ КІЛЬКІСНІ МЕТОДИ АНАЛІЗУ ДАНИХ
ПСИХОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Шифр та назва спеціальності
053 – Психологія

Інститут
ННІ Соціально-гуманітарних технологій

Освітньо-наукова програма
Психологія

Кафедра
Педагогіки та психології управління соціальними системами імені акад. І.А. Зязюна (301)

Рівень освіти
третій (доктор філософії)

Тип дисципліни
Обов'язкова дисципліна профільної підготовки

Семестр
3

Мова викладання
Українська

Викладачі, розробники

Книш Анастасія Євгенівна
Anastasiia.Knysh@khpі.edu.ua

Кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та психології управління соціальними системами імені акад. І.А. Зязюна НТУ «ХПІ». Досвід роботи – 11 років. Автор понад 80 наукових та навчально-методичних праць. Провідний лектор з дисциплін: «Диференційна психологія», «Прикладна статистика в психології», «Основи коучингу», «Психометрика» та ін. Детальніше про викладача на сайті кафедри <http://web.kpi.kharkov.ua/ppuss/uk/>

Загальна інформація

Анотація

Дисципліна спрямована на оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками застосування методів математичної статистики при роботі з даними психологічних досліджень. Матеріали курсу дозволяють майбутнім докторам філософії опанувати методи описової статистики, параметричні та непараметричні методи, факторний, регресійний та кластерний аналіз.

Мета та цілі дисципліни

Виробити у аспіранта теоретичні уявлення та компетентності щодо застосування методів математичної статистики в психологічних дослідженнях.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – іспит.

Компетентності

СК1. Здатність виокремлювати, систематизувати та прогнозувати актуальні психологічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.

СК2. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у психології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках, та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

СК6. Здатність застосовувати нові технології та інструменти, сучасні цифрові технології, бази даних та інші ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та викладацькій діяльності.

Результати навчання

РН4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики.

РН5. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність.

РН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 90 год.: лекції – 15 год., практичні заняття – 15 год., самостійна робота – 60 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

«Представлення наукових результатів»

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій. На лекційних та семінарських заняттях використовуються наступні методи та технології: наочні (ілюстрація практичними прикладами); практичні (проведення методик); ігрові (ділові ігри); документальні (психобіографічний аналіз, складання документів); проблемні (кейси); інтерактивні (ментальні карти, виступи-презентації); самостійні (творчі завдання. Опрацювання літератури); тренінгові (рефлексія, обговорення). Для цього вони використовують персональні комп'ютери..

Методами навчання у викладанні навчальної дисципліни «Психологія лідерства» є:

словесні (бесіда, лекція -диспут, проблемна лекція); наочні (ілюстрація); практичні (практичні ситуації, тести, анкета); групові (творчі групи); ігрові (ділові); документальні (аналіз, складання психологічних портретів); проблемні (кейси, мозковий штурм); інтерактивні (ментальні карти, виступи-презентації);

самостійні (творчі завдання, опрацювання літератури); дослідницькі (теоретичний аналіз наукових джерел, емпіричне дослідження); тренінгові (обговорення, рефлексія).

Здобувач вважається допущеним до семестрового іспиту з освітнього компоненту за умови повного відпрацювання всіх практичних занять та завдань самостійної роботи.

Навчальні матеріали доступні здобувачам на сайті <http://web.kpi.kharkov.ua/ppuss/uk/>.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Лекція 1 Вступ в дисципліну.

Вступ в сучасні кількісні методи аналізу даних психологічних досліджень

Лекція 2 Описові статистики

Описова статистика та її використання в психологічних дослідженнях

Лекція 3 Експеримент.

Кількісні методи в експериментальних дослідженнях

Лекція 4 Кореляція.

Кількісні методи в кореляційних дослідженнях

Лекція 5 Факторний та кластерний аналіз.

Кількісні методи для вирішення завдань з групування даних

Лекція 6 Альфа Кронбаха.

Кількісні методи в психометричній процедурі

Теми практичних занять

Практичне заняття 1

Підходи до інтерпретації описових даних в наукових публікаціях

Практичне заняття 2

Обробка даних психологічних досліджень в ході експерименту

Практичне заняття 3

Обробка даних кореляційних досліджень

Практичне заняття 4

Факторний, кластерний та регресійний аналіз в психологічних дослідженнях

Практичне заняття 5

Етапи перевірки валідності та надійності психодіагностичної методики

Самостійна робота

Самостійна робота здобувача зводиться до опрацювання лекційного матеріалу, підготовці до практичних занять. Здобувачам також рекомендуються додаткові матеріали (відео, статті, підручники) для самостійного вивчення та аналізу, підготовки до лекційних та практичних занять.

1. Проблеми інтерпретації описових даних
2. Параметричні та непараметричні методи при порівнянні даних залежних вибірок
3. Кореляційний аналіз та його прогностичні можливості
4. Підходи до вибору методу групування даних
5. Перевірка валідності психодіагностичної методики
6. Перевірка надійності психодіагностичної методики

Література та навчальні матеріали

Основна література

1. Дучимінська Т. І. Психодіагностика та математичні методи в психології / Т. І. Дучимінська ; Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, кафедра практичної та клінічної психології. - Луцьк, 2020. - 22 с.
2. Климчук В.О. Математичні методи у психології. Навчальний посібник / В.О. Климчук – К.: Освіта України, 2009. – 288 с
3. Телейко, А. Б. Математико-статистичні методи в соціології та психології: навч. посібник / А. Б. Телейко, Р. К. Чорней . – Київ : МАУП, 2007 . – 418 с
4. Боснюк В.Ф. Математичні методи в психології. Курс лекцій. Х., 2016.м С. 56. URL: <https://cutt.ly/WyTadrj> (дата звернення: 14.06.2020)
5. Боснюк В.Ф. Математичні методи в психології: збірник таблиць критичних значень статистичних критеріїв аналізу даних / В.Ф.Боснюк. – Х.: НУЦЗУ, 2017. – 17 с.

Додаткова література

1. Beins, B. C., & McCarthy, M. A. (2018). *Research Methods and Statistics in Psychology*. Cambridge University Press.
2. Depaoli, S., Rus, H. M., Clifton, J. P., van de Schoot, R., & Tiemensma, J. (2017). An introduction to Bayesian statistics in health psychology. *Health Psychology Review, 11*(3), 248-264.

3. Howitt, D., & Cramer, D. (2017). *Research methods in psychology*. Harlow: Pearson.
 Stilson, D. W. (2021). *Probability and statistics in psychological research and theory*.

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності аспіранта та розподіл балів

Підсумкова оцінка розраховується як сума балів:

Види діяльності	Бали
Тема 1	
Аудиторна робота: активність на заняттях, у процесі бесід, дискусій, обговорення практично-орієнтованих питань	2
Практичне заняття: презентація «Підходи до інтерпретації описових даних в наукових публікаціях»	3
Самостійна робота: доповідь «Проблеми інтерпретації описових даних»	5
Тема 2	
Аудиторна робота: активність на заняттях, у процесі бесід, дискусій, обговорення практично-орієнтованих питань	2
Практичне заняття: презентація «Обробка даних психологічних досліджень в ході експерименту».	3
Самостійна робота: доповідь «Параметричні та непараметричні методи при порівнянні даних залежних вибірок».	5
Тема 3	
Аудиторна робота: активність на заняттях, у процесі бесід, дискусій, обговорення практично-орієнтованих питань	2
Практичне заняття: презентація «Обробка даних кореляційних досліджень».	3
Самостійна робота: доповідь «Кореляційний аналіз та його прогностичні можливості».	5
Тема 4	
Аудиторна робота: активність на заняттях, у процесі бесід, дискусій, обговорення практично-орієнтованих питань	2
Практичне заняття: презентація «Факторний аналіз в психологічних дослідженнях»	3
Самостійна робота: доповідь «Підходи до вибору методу групування даних».	5
Тема 5	
Аудиторна робота: активність на заняттях, у процесі бесід, дискусій, обговорення практично-орієнтованих питань	2
Практичне заняття: презентація «Кластерний аналіз в психологічних дослідженнях»	3
Самостійна робота: доповідь «Перевірка валідності психодіагностичної методики».	5
Тема 6	
Аудиторна робота: активність на заняттях, у процесі бесід, дискусій, обговорення практично-орієнтованих питань	2
Практичне заняття: презентація «Етапи перевірки валідності та надійності психодіагностичної методики».	3
Самостійна робота: доповідь «Перевірка надійності психодіагностичної методики».	5
Поточне опитування щодо результатів опрацювання лекційного матеріалу	20
Підсумковий контроль: Екзамен	20
Всього	100

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Критерії оцінювання підсумкового екзамену:

Критерії оцінювання	Бали
Глибоке знання навчального матеріалу. Практичне завдання виконано повно, з глибоким обґрунтуванням. Можуть бути незначні неточності	20-18
Глибокий рівень знань в обсязі обов'язкового матеріалу. Практичне завдання виконано повно, з глибоким обґрунтуванням. Відповіді можуть містити певні неточності	17-15
Міцні знання матеріалу, що вивчається, та його практичного застосування. Відповіді можуть бути не повними, з незначними помилками	14-12
Знання основних фундаментальних положень. Відповіді містять деякі помилки.	9-11
Знання основних фундаментальних положень матеріалу. Незнання окремих (непринципових) питань з матеріалу дисципліни	6-8
Знання та вміння фрагментарні, слабкі	3-5
Відсутність знань значної частини матеріалу	0-2

Перелік контрольних питань по дисципліні, а також практичних завдань підсумкового контролю представлено на сайті кафедри:
<https://web.kpi.kharkov.ua/ppuss/uk/aspirantura-2/>

Виконання завдань під час практичних занять та самостійної роботи оцінюється за критеріями: обґрунтованості, аргументованості, повноти відповідей на завдання, правильності, самостійності виконання. У випадку відсутності аспіранта на практичному занятті за поважних причин, він має можливість виконати завдання самостійно. Поточне тестування оцінюється за критеріями правильності відповідей.

Підсумкова форма оцінювання – екзамен. Проводиться за допомогою відповідей на екзаменаційні білети. Кожен білет включає два теоретичні питання та одне практичне завдання. Вибір білетів здійснюється випадковим чином.

Норми академічної етики і політика курсу

Аспірант повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при нерозв'язності конфлікту доводиться до співробітників відділу аспірантури. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

Завідувач кафедри
Ніна ПІДБУЦЬКА

12.06.2024

Дата погодження, підпис

Гарант ОП
Ніна ПІДБУЦЬКА

12.06.2024